

ŒEHRİBAN İPEK AŒIKOĐLU

**AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRİK HUKUKUNDA
KİŒİSEL VERİLERİN KORUNMASI
VE
BÜYÜK VERİ**

onikilevha
TİMUR T. İZMİRLİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ	1
1. Konunun Önemi ve Takdimi.....	1
2. Çalışmanın Sınırlandırılması.....	2
3. Çalışmanın Planı.....	3

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMLAR VE TARİHSEL GELİŞİM

1. Kişisel Veri ve Büyük Veri Kavramları.....	5
1.1. Genel Olarak Kişisel Veri Kavramı.....	5
1.1.1. Bilgi.....	6
1.1.2. Bilginin Kişiyeye İlişkin Olması.....	11
1.1.3. Kimliği Belirli veya Belirlenebilir Bir Kişi	12
1.2. Genel Olarak Büyük Veri Kavramı	20
1.2.1. Büyük Verinin Kaynakları	22
1.2.2. Büyük Verinin Kapsamı.....	24
2. Kişisel Verilerin Korunması	25

2.1. Kişisel Verilerin Korunması Hukukunda Korunan Menfaat	25
2.2. Kişisel Verilerin Kişilik Hakkı Olarak Korunması.....	27
2.3. Günümüzde Hızla Gelişen Teknolojiler Işığında Artan Kişisel Verilerin Korunması İhtiyacı.....	29
3. Kişisel Verilerin Korunmasının Tarihsel Gelişimi	32
3.1. OECD Rehber İlkeleri	35
3.2. Avrupa Konseyi Düzenlemeleri.....	38
3.2.1. 108 sayılı Sözleşme.....	41
3.2.2. 108 sayılı Sözleşme'ye Ek Protokol	43
3.2.3. 108 sayılı Sözleşme'ye Değişiklik Protokolü	44
3.2.4. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	46
3.3. Birleşmiş Milletler	51
3.4. Amerika Birleşik Devletleri Yaklaşımı.....	52

İKİNCİ BÖLÜM
AVRUPA BİRLİĞİNDE
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

1. Genel Olarak.....	57
2. Avrupa Birliği Veri Koruma Yönergesi.....	58
2.1. Amaç	60
2.2. Kapsam	61
2.3. Yürürlükten Kalkma	63
3. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü	63
3.1. Kapsam ve Uygulama Alanı	65
3.2. Genel Kavramlar	67
3.2.1. Kişisel Veri	67
3.2.2. Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	69
3.2.3. Veri Sorumlusu	70
3.2.4. Veri İşleyen	72
3.3. Veri Sorumlularının Uyması Gereken Temel İlkeler	74

3.4. Kişisel Verilerin İşlenmesini Meşru Kılan Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	79
3.4.1. Açık Rıza	80
3.4.2. Sözleşmenin Kurulması veya İfası Kapsamında Gerekli Olma	82
3.4.3. Veri Sorumlusunun Tâbi Olduğu Yasal Yükümlülük	84
3.4.4. Fiili İmkânsızlık Durumunda Yaşamsal Çıkarların Koruması	85
3.4.5. Kamu Yararı ya da Resmi Bir Yetki Kullanımı	86
3.4.6. Veri Sorumlusunun Üstün Meşru Menfaati	88
3.5. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü ile Getirilen Yenilikler	90

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRK HUKUKUNDA
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

1. Genel Olarak.....	95
1.1. 1982 Anayasası	96
1.2. Türk Medeni Kanunu	98
1.3. Türk Ceza Kanunu	101
1.4. Türkiye’de Kişisel Verilerin Korunmasına Duyulan İhtiyaç ..	103
2. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	107
2.1. Amaç ve Kapsam	107
2.2. Genel Kavramlar	108
2.2.1. Kişisel Veri	109
2.2.2. Kişisel Verinin İşlenmesi.....	110
2.2.3. Veri Sorumlusu	112
2.2.4. Veri İşleyen.....	113
2.3. Veri Sorumlularının Uyması Gereken Genel İlkeler	115

2.4. Kişisel Verilerin İşlenmesini Meşru Kılan Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	117
2.4.1. Açık Rıza	119
2.4.2. Kanunlarda Açıkça Öngörölmüş Olma	122
2.4.3. Fiili İmkânsızlık Durumunda Yaşamsal Çıkarların Koruması.....	125
2.4.4. Sözleşmenin Kurulması veya İfası Kapsamında Gerekli Olma	126
2.4.5. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlülüğü	129
2.4.6. Kişisel Verinin İlgili Kişi Tarafından Alenileştirilmesi	131
2.4.7. Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması için Zorunlu Veri İşleme.....	133
2.4.8. Veri Sorumlusunun Üstün Meşru Menfaati	134

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BÜYÜK VERİ UYGULAMALARI BAKIMINDAN KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

1. Genel Olarak.....	137
1.1. Büyük Veri Uygulamaları ve İktisadi Menfaat.....	138
1.2. Büyük Veri Uygulamalarında Yer Alan Algoritmalar	140
1.3. Büyük Veri Uygulama Örnekleri.....	142
2. Büyük Veri Uygulamaları Kapsamında Kişisel Verilerin İşlenmesi	148
2.1. Otomatik Karar Alma Mekanizmaları	150
2.2. Profilleme.....	152
3. Büyük Veri Uygulamalarının Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi.....	155
3.1. Büyük Veri Uygulamaları ve Genel İlkelere Uygunluğu	156
3.1.1. Hukuka ve Dürüstlük Kuralına Uygun Olma	157
3.1.2. Doğru ve Gerektiğinde Güncel Olma	165
3.1.3. Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar İçin İşlenme	167

3.1.4. İşlendikleri Amaçla Bağlantılı, Sınırlı ve Ölçülü Olma	172
3.1.5. İlgili Mevzuatta Öngörülen veya İşlendikleri Amaç için Gerekli Olan Süre Kadar Muhafaza Edilme	176
3.2. Büyük Veri Uygulamaları ve Hukuka Uygunluk Sebepleri	180
3.2.1. Açık Rıza	181
3.2.2. Sözleşmenin Kurulması veya İfası Kapsamında Gerekli Olma	186
3.2.3. Kişisel Verinin İlgili Kişi Tarafından Alenileştirilmesi	191
3.2.4. Veri Sorumlusunun Üstün Meşru Menfaati	195
3.3. Büyük Veri Uygulamalarına Getirilen Düzenlemeler	198
3.3.1. Veri Koruma Etki Analizi ve Ön Değerlendirme	200
3.3.2. Tasarımdan İtibaren ve Varsayılan Ayarlarla Veri Koruması	203
SONUÇ	209
KAYNAKÇA	213